Tafsiira Suuratu As-Sajdah-Kutaa 6

Description

Muâ€™minaa fi Faasiqni wal-qixxaaâ€™u?

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا ۚ لَّا يَسْتَوُۥنَ ﴿١٨﴾

â€œSila namni muâ€™mina taâ€™e akka nama faasiqa taâ€™eeti? Wal hin qaxxaaâ€™an.â€• Suuratu As-Sajdah 32:18

Muâ€™mina jechuun nama Rabbii fi wanta Isarraa dhufe hundatti amanee fi Isaaf ajajamuudha. Faasiqa jechuun immoo nama fincilaa ajaja Rabbii faallessuu fi haqa keessaa bahuudha. Faasiqni asitti barbaadame kaafira.

Kanaafu, namni Rabbii fi Ergamaa Isaatiif ajajamuu fi waadaa Isaa dhugoomsu nama Rabbii fi Ergamaa Isaatti kafaree fi Guyyaa Aakhirah kijibsiiseetin wal qixxaaâ€™aa? Rabbiin biratti gonkumaa wal hin qixxaaâ€™an. Kaafirri osoo addunyaa keessatti sadarkaa guddaa fi qabeenya baayâ€™ee qabaateyyu muâ€™mina hiyyeessa taâ€™eetu isa caala. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa akkana jedha:

أَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلْمَأْوَىٰ نُزُلًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

â€œ**Warri amananii fi hojii gaggaarii hojjatan, wanta hojjataa turaniif jecha akka nuzulaatti Jannata itti galantu isaaniif jira.â€•** Suuratu As-Sajdah 32:19

Nuzula jechuun wanta keessummaaf qophaaâ€™udha. Sababa isaan amananii fi hojii gaarii hojjataniif Jannani wanta Rabbiin keessummoota Isaa Guyyaa Qiyaamaa kabajuuf qopheesseedha.[1] â€œ**Jannata itti galantuâ€•** kana jechuun Jannata itti galanii fi keessa qubatantu isaaniif jira.

﴿وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فَسَقُوا۟ فَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۖ كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟ أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَآ أُعِيدُوا۟ فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾﴾

â€œWarri faasiqa taâ€™an immoo itti galli isaanii ibidda. Dhawaatuma isaan ishii (ibidda) keessaa bahuu fedhaniin ishii keessatti gadi deebifamu. â€œAdabbi ibiddaa kan isin kijibsiisaa turtan dhandhamaa.â€• isaaniin jedhama.â€• Suuratu As-Sajdah 32:20

Kana jechuun namoonni ajaja Rabbii keessaa bahanii fi badii hojjatan, iddoon qubannaa isaanii Jahannami. Akkuma ibidda keessaa bahuu fedhaniin, gara ibiddaatti gadi deebifamu. Isaan waqqasuuf akkana isaaniin jedhama: Adabbii ibiddaa addunyaa keessatti kijibsiisaa turan dhandhamaa.â€•[2]

Muâ€™minaa fi kaafirri hojii fi mindaadhaan gonkumaa wal hin qixxaaâ€™an. Hojiin muâ€™minaa gaarii fi hundee kan qabuudha. Hundeen kunis iimaana. Hojiin kaafiraa immoo badaadha. Osoo hojii gaarii kan hojjatu taâ€™eyyu hundee waan hin qabneef kan baduudha. Dhumarratti, mindaanis wal hin qixxaaâ€™an. Mindaan muâ€™minaa Jannata qananiiti. Jazaan kaafiraa immoo adabbii ibiddaati. Kanaafu, muâ€™minaa fi kaafirri wal qixxaaâ€™uu?

Maaliif adabbii fi rakkoon adda addaa namootatti buâ€™aa?
Dhugumatti, gaafi kana namoonni baayâ€™een of gaafatu. Madda sirrii keessa yoo barbaadan deebii gahaa ni argatu. Sababni guddaan namootatti adabbii fi rakkoon buâ€™uuf badii isaanii irraa buqqaâ€™uun gara Rabbii isaanii akka deebiâ€™aniif. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَدْنَىٰ دُونَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾

â€œ**Dhugumatti, akka isaan deebiâ€™aniif adabbii guddaa dura adabbii xiqqaa isaan dhandhamsiifna.â€•** Suuratu As-Sajdah 32:21

Adabbiin xiqqaan rakkoolee, musiibaa, dhibee fi balaa adda addaa addunya tana keessatti nama muudataniidha. Adabbiin guddaan immoo adabbii Aakhiraati. Akka namoonni badii irraa buqqaâ€™uun gara Rabbii deebiâ€™anii amananii fi hojii gaggaarii hojjataniif, adabbii Aakhirah guddaa dura adabbii xiqqaa isaanitti buusa. Yoo isaan gara Isaatti deebiâ€™an, tawbaa isaanii irraa qeebalun isaaniif araarama, adabbii guddaa irraa isaan baraara. Dhugumatti kuni rahmata guddaadha.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَـٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ
ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾

Nama aayaata Gooftaa isaatiin yaadachiifamee ergasii isaan irraa garagale caalaa namni zaalimni eenyuu? Dhugumatti, Nuti yakkamtoota irraa haloo bahatoodha.â€• Suuratu As-Sajdah 32:22

Kana jechuun nama ragaalee Rabbiitiini fi keeyyattoota Qurâ€™aanaatiin gorfamee ergasii fudhachuu dide caalaa namni nafsee ofii miidhee hin jiru. Namni kuni ammaa amma aayaata Qurâ€™aanaatin ni gorfama. Ergasii inni fedhii nafsee isaatii fi faayda addunyaa hordofuun aayaata kanniin irraa garagala. (Kana jechuun hin fudhatu, itti hin bulu. Kana irra, of tuula.) Kanaafu, irraa garagaluu isaatiif yakkamaa adabbii Rabbiitiif saaxilamu taâ€™e.[3] â€œ**Dhugumatti, Nuti yakkamtoota irraa haloo bahatoodhaâ€•** kana jechuun warra aayata Rabbii fi ragaalee Isaa irraa garagalan ni adabna.[4]

Qataadan akkana jedha: Zikrii Rabbii irraa garagaluu irraa of eeggadhaa. Namni zikrii (yaadannoo) Isaa irraa garagalee dhugumatti gowwummaa guddaa gowwoome jira, jallinna badaa jallatee jira, badii guddaa hojjate jira. Kanaafi, Rabbiin oltaâ€™aan nama kana hojjatetti zaatun akkana jedhe: â€œ **Dhugumatti, Nuti yakkamtoota irraa haloo bahatoodhaâ€•**[5]

Asitti Nuti yommuu jedhu baayâ€™inna agarsiisuuf osoo hin taâ€™in Guddinna agarsiisuufi. Kiristaanni tokko dhufuun kuni baayâ€™inna agarsiisa yoo jedhe, akkana isaan jenna: ati warra jallinnaa kan Qurâ€™aana irraa wanta hiikni isaa wal fakkaatu hordofuudha. Osoo jecha Rabbii oltaâ€™aa kanatti deebitee silaa wanti ati jettu sirraa deema. Jechi kunis:

وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

â€œGabbaramaan keessan Gabbaramaa tokkicha. Haqaan gabbaramaan Isa malee hin jiru. [Inni] Ar-Rahmaan Ar-Rahiim.â€• Suuratu Al-Baqarah 2:163[6]

Aayan tuni yaanni sillaase soba akka taâ€™e mirkaneessiti. Rabbiin tokkicha haqaan gabbaramu (waaqefatamuu) dha. Gooftaan Isa qofa. Isa waliin wanti biraa gabbaramaa (kan waaqefatamu) taâ€™uu hin dandaâ€™u.

Kitaabban wabii:
[1] Maâ€™aariju tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-14/551
[2] Tafsiira Muyassar-416
[3] Maâ€™aarij Tafakkuri wa daqaaâ€™iq tadabburi-14/553
[4] Tafsiir Muyassar-416
[5] Tafsiir Ibn Kasiir-6/149
[6] Tafsiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu As-Sajdah, Ibn Useymiin- fuula 105

Date Created
November 14, 2020
Author
admin